

דברי חכמה

הפרפר / פאול פרידמן

הוא היה אחרון, האחרון שבהם.
צבעו הצהוב היה מר ומסנוור,
פדמעת החמה באבן צחורה כי תקיש,
צבע כזה כזה.
בקלות התעופף למרומים
ודאי רצה לנשק עולמי האחרון.

זה שבועות אני פה
גטואיזרט."

יקירי מצאוני פה, גם מרגניות קוראות לעברי,
אף ענף הערמון הלבן בחצר:
ופרפר פה לא ראיתי.

הוא היה אחרון –
אין פרפרים פה
בגטו.

השיר נכתב ב-6.6.1942. פאול פרידמן נרצח באושוויץ בספטמבר 1944.

י"ן מס. 2718 * כ"ח ניסן תשפ"ב * 29 באפריל 2022

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: שושנה שרקי sachlav@outlook.com

עדיה

הנאצים מגיעים לוינה / ראובן גוטר

מתוך הספר "אבני הדרך שלי – מבורגני לקיבוצניק"

אחרי כניסתו של היטלר לוינה, אנחנו, הילדים, מצאנו את עצמנו בעולם אחר. הייתי בן 14. בכיתה שלי היו אולי שלושים תלמידים, וביניהם רק 4 או 5 יהודים. כולנו היינו חברים, היו לנו יחסים טובים ועזרנו אחד לשני. פתאום התחילו לקרוא לי "יהודי". שמעתי שילדים רדפו אחרי ילד יהודי אחד ונתנו לו מכות. תלמידים יהודים לא העזו להגיע לבית-הספר מפחד, שיתנכלו להם וירביצו להם והם נשארו בבית. בסופו של דבר בתי-הספר הממלכתיים קיבלו הוראה לא לקבל תלמידים יהודים. ברובע השני היתה גימנסיה יהודית ידועה מאד על-שם הרב חייס, רב ידוע מאוד ואני התקבלתי לגימנסיה זו. (באותה גימנסיה למדו בזמנו גם אוסי אדלשטיין ובתיה ריינס). הלימודים התנהלו בצורה משובשת. לעיתים למדנו ולעיתים לא, מכיוון שהיו פעמים שהמורים נלקחו על-ידי הנאצים. יום אחד חיכינו למורה בשיעור הראשון והוא לא הגיע. כולנו, 30 בנים, ישבנו בשקט ולא ניצלנו את ההזדמנות לרעה. אחר כך הסתבר שלקחו אותו. כמו-כן היו ימים שלא העזתי לצאת מהבית וללכת לבית-הספר מרוב פחד. השנאה ליהודים היתה כה גדולה, היה מפחיד להסתובב ברחובות, מפני שמבוגרים ובעיקר ילדים היו מרביצים ליהודים, יורקים עליהם ומקניטים אותם. עם הזמן מקומות רבים נסגרו ויהודים לא הורשו יותר להיכנס לבתי-הספר, למקומות ציבוריים, למסעדות, לגנים ציבוריים וכדומה. באחד הימים כאשר הלכתי למרכז גלישה על הקרח, נתקלתי בשלט גדול שהיה תלוי על השער, עליו היה כתוב: "אין כניסה ליהודים". אמרתי להוריי שאני לא רוצה ללכת יותר לביה"ס. את לימודי הפורמאליים לא הספקתי לסיים...

יום אחד שמעתי בבית שמישהו רוצה לפטר את אבא מהעבודה, שרוצים לקחת את בית החרושת ולהחליף את ההנהלה. למקום הוכנסו עובדים מהגזע הארי. גם כשזרקו את אבא שלי מהעבודה, וכמישהו אחר סיפר שירקו עליו, עדיין סירבתי להאמין. היה לי מנוי לאופרה ואמא אמרה לי: "אתה לא תלך להצגה

שמתקיימת בשבוע הבא". "אבל יש לי כרטיס!" אמרתי. והתשובה היתה: "יהודים לא יכולים ללכת לאופרה". לא הבנתי איך זה יכול להיות.

האסימון נפל בעשירי בנובמבר, כשנשמעו דפיקות בדלת. לביתנו נכנסו אנשים עם סרט של המפלגה הנאצית וציוו על אבא: "אדולף גוטר בוא איתנו!" "באותו רגע כל העולם התהפך, וידעתי שמתחיל משהו לגמרי אחר. מהיום שנולדתי עד אותו היום אלה היו חיי הראשונים. בעשירי לנובמבר 1938, הוא ליל הבדולח, התחילו חיי השניים שנמשכים עד היום.

המכה השנייה היתה הייאוש. ראיתי את אמא שלי מאבדת לא רק את רמת החיים שלה, אלא גם את הבעל שלה. לא על ידי מוות טבעי, אלא על ידי אנשים רעים. אמא שלי היתה במצב של ייאוש. אני לא ידעתי בכלל מה לעשות ואיך לדבר איתה...

יום אחד באתי הביתה והפסנתר לא היה. אילו היינו מוכרים כף זהב, מילא. אבל את הפסנתר שלי? אמא מכרה כל מה שאפשר, וברוך השם היה מה למכור, שטיחים כלי-כסף, כלי קריסטל, הסרוויס של "רוזנטל" ודברים יקרים אחרים, וגם את הפסנתר האהוב שלי.

באותה תקופה הסינים היו מוכנים למכור ויזות לשנחאי. בעזרת הכסף שקיבלה ממכירת החפצים, קנתה אמא ויזות לשנחאי, אבל אנשי הגסטפו אמרו לה, שתלך הביתה, עד שאבא ישתחרר בעוד שבוע שבועיים. הסתבר שהוא נשלח למחנה עבודה בדכאו.

באפריל 39, חמישה חודשים אחרי שנעלם, נשמעה דפיקה בדלת ואבא הופיע. לא היו התפרצויות של שמחה, וגם לא נשיקות וחיבוקים, כמו שעושים אנשים שנפגשים אחרי כל כך הרבה זמן. בקול שקט ומונוטוני הוא הודיע שהוא לא נשאר. הוא רק בא לומר לנו, שהוא נוסע לברטיסלבה, עיר על הדנובה בגבול שבין אוסטריה, צ'כוסלובקיה והונגריה, שם נפגשים כ- 150 יהודים שפגש במחנה נרוצים לעלות ארצה דרך הדנובה. הסתבר, שהשחרור ממחנה דכאו היה על תנאי. על המשוחרר היה לעזוב את גבולות גרמניה תוך 48 שעות, ואם לא, עלול היה להיעצר מחדש. הוא לא לקח איתו דבר, נפרד לשלום והלך. אמא

לוותה אותו לתחנת הרכבת. אני נשארתי בבית. אבא אף פעם לא סיפר מה עבר עליו במחנה הריכוז ורק מאנשים אחרים שמענו, כי פעם אחת "תלו" אותו על הצוואר לכמה שעות, בגלל שנפל עם המריצה. זו הייתה דרך להעניש את האסירים היהודים. על מחנה דכאו שמעתי רק 10 שנים אחרי כן..

גם על הדרך בה עלה לישראל דרך הדנובה, שמעתי ממנו רק, כשנפגשנו אחרי שנים בארץ. כך הוא סיפר: "אילו ידעת איזה קשיים היו לנו על האונייה הזאת... יחד עם עוד כשמונה-מאות יהודים עלינו על אוניה שהפליגה על הדנובה במשך כשלושה שבועות עד שהגיעו לקונסטנצה ברומניה. יום לא ידענו אם נקבל כוס מים ואם יהיה לנו מספיק כוח, כדי לעבור את היום... היינו צריכים גם להתמודד עם העולים האחרים... אנשים עלו וירדו בדרך, ועל הספינה נשאו רק כ- 200 איש שעלו בסוף ארצה. את כל האחרים תפסה המלחמה והם נעלמו..."

קינדר-טרנספורט

יותר ויותר התבררה האפשרות לשלוח ילדים לאנגליה, לאמריקה או לצרפת. אמא החליטה לשלוח את ילדיה לאנגליה. זו היתה החלטה קשה עבודה, כי המשמעות היתה, שהיא תישאר לבד לגמרי. בווינה היו עשרות אלפי יהודים, ואלפי ילדים היו במצב שלנו.

הראשונה שעזבה היתה אחותי, הגדולה ממני בשלוש שנים. כחודשיים אחריה, ביולי, הגיע התור שלי. לא הייתי הילד היחיד שעזב את אמא שלו ואלוהים יודע מתי יראה אותה שוב. בבית התחבקנו, התנשקנו ובכינו, אבל בתחנת הרכבת הפרידה היתה מאוד מאופקת. היו שם הרבה אנשים ומאות ילדים, ואם מישהו עשה "הצגה", כולם הסתכלו עליו. נסענו דרך כל גרמניה והולנד. אני לא זוכר מי היו המלווים. הזיכרון היחיד שנשאר לי מכל הנסיעה הזאת, שבמקום מסוים בהולנד, עצרה הרכבת ואנשים זרקו עלינו תפוזים, תפוחים ושוקולדים לשם עידוד. גם ברכבת הזאת ההבנה שלי עדיין היתה מאוד מוגבלת...

עַל הַדֶּרֶךְ / הַפִּינָה שֶׁל דָּוִד

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

הכנות ליום השואה:

1. ביום השואה בשעה 10:00 קורעת את הלב צפירה בת שתי דקות .
החיים עומדים מלכת לזכר המתים. ובאותו רגע אנחנו מתחלקים לשלוש:

אלה שעומדים וזוכרים.
אלה שלא עומדים.
ואלה שעומדים וסופרים
את אלה שלא עומדים. אבל

כשאני עומד בצפירה
אני לא, אף פעם לא
מסתכל מי לא עומד.
אני רק מסתכל פנימה
אל תוכי ורואה אותי
עומד שם ובוכה.

2. תאוריה חדשה

לפי תאורייה חדשה היטלר
שנא רק יהודי אחד במיוחד.
וכדי שלא יבחינו בקר
שהוא רצח אותו, הוא רצח
עוד 5,999,999 יהודים.
ואף אחד באמת לא שם לב

יום הזיכרון לשואה ולגבורה,
שכחנו

חיבור בין פסח ליום השואה

1. את החיבור בין פסח ליום השואה עושה לנו לאה גולדברג בכל כך הרבה עוצמה שירית. כבר דיברתי לא אחת על כוחם של דימויים שיריים המופיעים בספר תהילים, וגם במקומות אחרים בתנ"ך, והם נמצאים שם כל כך מלאי עצמה, עד שהם כמו מטען עם השהיה המכוון להתפוצץ אי שם בעתיד, כאשר יגיע משורר או משוררת ויפעיל את העצמה הטמונה בו.

2. כזה הוא הפסוק " אין מתם בבשרי מפני זעמך; אין שלום בעצמי מפני חטאתי". (תהילים לח) שמעביר כמעט באופן טוטאלי את תחושת החידלון של האדם הניצב בכל פריכותו בפני זעם האל. וכמובן שבאופן אקראי לגמרי הפסוק הזה שהה עם כל פוטנציאל הטמון בו עד שנתקל בלאה גולדברג וסייע לה לחבר את השואה לפסח.

3. בשנת 1950 כותבת לאה גולדברג שיר שנקרא "כנגד ארבעה בנים". השיר איננו פרשנות לארבעת הבנים מההגדה אבל במידה רבה היא עושה לארבעת הבנים מה שההגדה עושה.

4. שהרי ארבעת הבנים מייצגים אותנו בכל תקופה של חיי העם הזה. וגם לתקופת השואה מגיע שיהיה את ארבעת הבנים שלה. היצירה של לאה גולדברג נחצבה מהמקום שפול צלאן חצב ממנו את החלב השחור של השחר. והמקום הזה הוא תהום רבה של כאב.

5. כנגד ארבעה בנים | לאה גולדברג

א. שאינו יודע לשאל
אמר שאינו יודע לשאל :
גם הפעם, אבי, גם הפעם
את נפשי, שחזרה מעמקי השאול ,
מלטה מעברה וזעם.
כי קטנו המלים מהביע השאול ,
כי למות אין ניב-שפתים ,
ואני שאינני יודע לשאל
כבד-פה אנכי שבפתיים.
כי צייתי לנוד בדרךים ארפות –
לא חדוה, לא שלוה, לא מנוח .
כי צייתי לראות ביוסורי תינוקות ,
על גויות עוללים לפסח.
כי הכו על עיני מגלבי פרשים
וציוני עיני לפקח ,
זחלו אל לילי נחשים לוחשים :
לא לנום, לא לחלם, לא לשפח.
ואני לא ידעתי, הלי האשם ,

הבגדתי, המעלתי –
לא רשע אני, לא חכם אף לא תם,
ועל-כן שאלות לא שאלתי.
ועל-כן לא דרשתי נקם ושלם,
ולא אח לי ולא מלאך לי –
והגעתי אליך בודד ושלם –
ואתה אם תוכל, פתח לי.

ב. רשע

אמר הרשע: אבי, אבי,
אינני חפץ לרחם,
כי יבשה דמעתי, ויקשה לבבי
בראותי מה עשו לכם.
בראותי את בתך הקטנה בדם,
מקמצת אגרוף פעוט,
וריסיה נוגעים בעפר-אדמה,
ועינה משועת: למות!
בראותי להקות של כלבים משסים
בתינוק כחוש-בשר בן חמש;
בראותי הנסים מבתים הרוסים
אל השחור, אל הבור, אל האש.
ונדרתי להיות ערירי וחפשי,
אכזרי וזון וזר –
עד שבאו אלי מבקשי-נפשי
ודיני, גם דיני, נגזר.
אין מתם בנפשי, אין מתם בבשרי,
השיגתני נקמת אדני.
והגעתי אליך בודד ונכרי.
ואתה הקהה את שני.

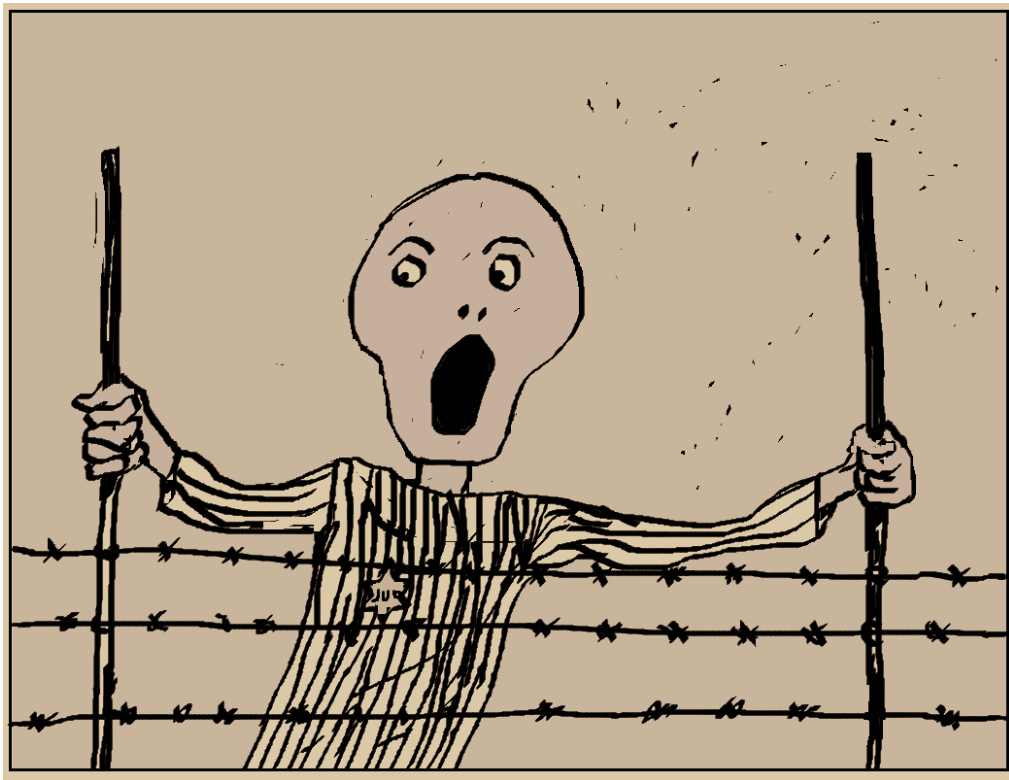
ג. תם

שבכל הלילות נדלקים כוכבים בשמים.
ותלויים הטללים על ענף כדמעות על ריסים,
שבכל הלילות נדלקים כוכבים בשמים
ואנשי הערים מדליקים פנסים.
ושלח עמקה וברוכה אל עיניך נבטת
בזכרון הלבוב של חיוך-ילדים ישנים,
שבכל הלילות דומיה, צפיה ורטט –
הלילה הזה כלו יגונים.
שבכל הלילות מול רקיע אפל וזחוח,
מול ירח חולה-הזיות ומול שביל-החלב,
מהלכים בגנים אפלים בין בעות וניחוח
רפאים עגומים וגדולים של היום שחלף.

שִׁבְכָל הַלִּילוֹת אִיזוּ יָד זִידוֹנִית מְכֻנָּת
 אֶת רוּחֵי הַתְּמָהָה אֶל מִרְמַת הָאוֹרוֹת הַכְּבִים
 שִׁבְכָל הַלִּילוֹת צִפְיָה, דּוּמְיָה וְעֻנָּת –
 הַלִּילָה הַזֶּה כָּלוּ כּוֹכְבִים.

ד. חֲכָם

וְהָאֵב עַל בְּרִיחִים סָגַר הַדְּלָתוֹת
 וְלֹא קָם וְלֹא פָתַחם –
 וַיִּכְרַע לְהִבִּיט אֶל עֵינָיו הַמְתּוֹת ,
 אֶל עֵינָיו שֶׁל הַבֵּן הַחֲכָם.

בית כפר הנשיא משתתף בצערם

**של ארז מירב, ואלי מירב
ובני משפחותיהם**

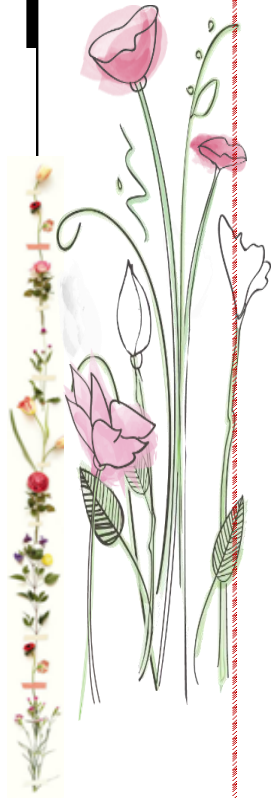
עם פטירתה של האם

יעל מירב

ז"ל

לאחר מחלה קשה

שלא תדעו עוד צער

כשאמא ואבא התחתנו,

הם היו שני ילדים מחולון. בני 18, אהבה ראשונה ומעט מאוד ידע על החיים. הם קצת ברחו מחולון והגיעו לאלמגור כשרק היתה האחזות נח"ל. נהיו חקלאים. הייתי הילד הראשון שנולד שם ובן גוריון שלח להם מכתב ברכה.

כשהייתי לקראת גיל ארבעים גם אני ברחתי מחולון, והגעתי בעקבות אלן לכפר הנשיא. מצאתי בית תרתי משמע. אמא באה אחרי וגם אלי אחי. אמא מייד ראתה את היופי שבקהילה שלנו והתחברה באופן שהפליא אותי. מאוחר יותר אמא מצאה גם את עמוס, מדפנה והם החליטו להתחתן בגיל 70 ומשהו ולגור בדפנה.

תמיד קינאתי באמא על האנרגיות הבלתי פוסקות שלה. על הסקרנות המטורפת, על תאוות החיים הפשוטה שלה. כשאני התמודדתי עם שאלות קיומיות "מורידות". אמא סייעה לי לקנות את הבית. אמא העניקה לי אינספור מבטים אוהבים. אמא העניקה לי ביטחון עצמי כשצחקה מהבדיחות שלי, או כשקראה דברים שכתבתי.

בשנים האחרונות יצא לי להעניק לה בחזרה ועל כך אני מודה לה, שאיפשרה זאת. אני שמח שאמא טמונה כאן עכשיו, כי היא אהבה את האדמה הזאת, את הנוף הזה, ואת האנשים שבחרו לחיות כאן.

לסיום אני רוצה להגיד תודה - גם בשם אחי והמשפחה שהתפעלו מהטקס ומבית העלמין המקסים. לצוות שמטפל במקום, בסידורים, בהנחיה ובאירוח. אתם עושים את זה ברגישות ובאיכפתיות ומכל הלב.

אמא היתה שמחה לדעת שככה זה קרה, שכאן היא סיימה את דרכה ושאלה האנשים שהקיפו אותה במנוחתה. מעשיה ממשיכים לחיות בי ובכל מי שפגש אותה. אז לא לא סוף, זה רק ההמשך.

ארז

יעל מירב

קבלתי אתמול הודעה – יעל מירב נפטרה.

זכרתי בהכרות הראשונה שלי איתה.

נדמה לי שהיה זה סתיו 2006. ישבנו ואכלנו בחדר האוכל, שלושה דורות של משפחת ריינס – גינת.

לפתע התקרבה אלינו לשולחן אישה לא מוכרת, שיער בצבע אש, בגדים ססגוניים ועליזים, חיוך חם ופתוח, ואמרה: שלום, אני יעל, תושבת חדשה. אשמח להכיר אתכם.

הייתה זו אהבה ממבט ראשון, כנראה הדדית. ויותר מכולם – מאיר (הספרן הנצחי) שרקם עם יעל חברות לבבית סביב ביקוריה הרבים בספריה.

יעל נחנה באישיות חמה ותוססת, כשרון כתיבה נדיר, אהבת ספר, ושמחת חיים.

את כל אלה היטיבה לבטא בכתבות הנפלאות שפירסמה ב"על הצפון", ב"דברי הכפר", בטיולים, ובכל הקשרים שלה עם הציבור.

במשך הזמן הבנתי שחיה לא היו קלים ולא סוגים בשושנים. אך היו מגוונים ומלאי משמעות, חינוך, התנדבות, טיולים, רקודים ועשיה אנושית.

לאחר כשש שנים שחייתה בינינו, מצאה יעל אהבה – את עמוס, נישאה לו ועברה לגור בקיבוצו - דפנה.

היא כתבה ב"דברי" מילות פרידה (2012):

"לכל אנשי הקיבוץ שהיה לי בית,

תודה ענקית שקיבלתם אותי לפני כשש שנים – בחיוך ובמאור פנים, בהומור ובשנינה, בכל עזרה שביקשתי או לא, ובחיבוק חם.

מעולם לא הרגשתי שייכת למקום כלשהוא, כפי שחשתי ביניכם. הקיבוץ היה לי לבית. בית שמגיעים אליו מן הקור ומן הבדידות, בית אהוב, מנחם ועוטף..."

אך הקשר והחיבה לא נותקו. נפגשנו מפעם לפעם, התראינו ב"וותיקי הגליל", ובשנתיים האחרונות כאבנו לראות את התדרדרות הגוף והנפש.

והנה, יעל יקרה, חזרת אלינו.

ארז ואלי היקרים, זכיתם באמא מיוחדת. אנו איתכם בצערכם.

רחל גינת

נתייחד עם זכר חברינו ובנינו, חיילי צבא ההגנה לישראל, שנפלו במערכות ישראל ובפעולות האיבה.

ליאון לייטמן – בן למרים ואברהם, חבר גרעין המייסדים "גורסי-ליז", אלוטן מוטס, מראשוני חיל-האוויר. נפל במלחמת השחרור, בהחישו אספקה לנגב הנצור. קבור בבית-העלמין הצבאי בראש-פינה.

יונתן בולטר – בן לג'סי ודויד, איש המ"ל, יוצא תנועת "הבונים" באנגליה. נפל במלחמת השחרור על הגנת משמר הירדן. קבור בבית-העלמין הצבאי בראש-פינה.

אריה דביר – בן לדבורה ושמעון, איש ירושלים. נפל במלחמת ששת-הימים ברמת-הגולן. קבור בהר הרצל.

ציון (צ'יקו) כהן – בן לשושנה ושמעון, מגרעין "אלונים" וחברת הנוער בקיבוצו. נפל במלחמת ששת-הימים באום-כתף. קבור בבית הקברות הצבאי ברחובות.

יעקב שרף – בן לעליזה ומאיר, חבר גרעין הנח"ל "הגליל" שהיה בקיבוצו. נפל במלחמת יום-כיפור בקרבות הבלימה ברמת הגולן. קבור בהר הרצל.

ארנון שוורצמן – מכיתת "סנונית", בן ליוספה וא"י. נפל במבצע ליטני בדרום לבנון, ב-1978. קבור בכפר-הנשיא.

ניל בן-עטר – מכיתת "היובל", בן לפרל ורחמים. נפל בעת מילוי תפקידו, ב-1986. קבור בכפר-הנשיא.

שי קלמן – מכיתת "ארבל", בן לעדנה וג'רי. נפל בעת מילוי תפקידו, ב-1990. קבור בערד.

מורן עמית – מכיתת "סיני", בת לרותי וגדי. נרצחה בידי בן עוולה, ב-2002. קבורה בכפר-הנשיא.

יהי זכרם ברוך

<https://youtu.be/BuM6qUjo-14>

יזכור

עם ישראל את בניו ובנותיו
חילל הארגון הצבאי הלאומי ומפקדיו
המתנדבים אמיצי-הלב ועדי-הרוח
שפסחו נפשם למען חרות האומה ושחרור המולדת

יזכור

עם ישראל את גבוריו וקדושיהו
אשר עלו לגורחם
נפלו בהגנה נגד שרעי ערע ובהתקפה עליהם
פתו בשבי אויב ובשבי זרים
טרו על הכנת הפרי מלחמה, ובפילוי תפקידם
נפלו במערכה נגד המשמיד הגרמני ובגלי-ביתו
נרצחו בידי קין
נפלו במלחמת השחרור נגד המשעבד הבריטי
נפלו במלחמת המגן נגד צבאות הפלישה
נעדרו בשדות הקרב

יזכור

עם ישראל את חלוצי מלחמת השחרור
אשר קמו לעמם ביום-פקודה
הביסו צר ואויב
ובדם הנחילו נצחון לישראל -
חידשו את עצמאותנו. את ראשית באולתנו.

חייהם - מלחמה; מותם - גבורה;
קרבנם - קדושה; זכרם - נצח.

29.4 ג'נט פרימוסט

טלי נידם

זיו זולטי

עמנואל בכר

30.4 יהודית וויטהם

1.5 יהב דבולט

2.5 זאבי ניצן

טל אילייב

3.5 עופר זלצמן

נעמי טטאשי-וטרמן

4.5 אביבה אפשטין

יותם רז

5.5 אמיר מון

Potluck ארוחה משותפת

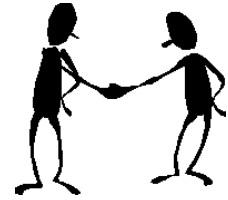
ביום ו' 29/4/22 בשעה 18:45

תבואו עם מנה או שתיים לארוחת
Potluck ב'לב הקיבוץ'.

רג'י שרה וצילה

נעים להכיר / יובל עזריה

השאלות זהות בכל שבוע,
השאיפה היא
להכיר את כל חברי הקהילה
והשבוע: מאיר ריינס
גר בשכונת הוותיקים ברחוב
המייסדים

איך הגעתי לקיבוץ?

אני חלק מגרעין המייסדים, אבל האירועים הובילו אותי להגיע לכאן קצת אחרת וקצת באיחור.

הגרעין שלנו התגבש בתנועת "הבונים", שהייתה בהתחלה תנועת נוער "צופית" שהפכה לתנועה חלוצית עם מטרה לעלות לארץ ישראל. היו אז באנגליה כמה תנועת נוער עם "כותרת" (כלומר אידאולוגיה מאוד מסוימת): "השומר הצעיר", "בני עקיבא", אבל אנחנו היינו בלי הגדרה מאוד ספציפית, אלא נוער ציוני שרוצה להגשים עליה. לאחר שהתגבשנו עברנו להכשרה חקלאית כדי להתכונן לשלב הבא. בהכשרה גם הכרתי את בתיה והפכנו לזוג. מלחמת העולם השנייה כבר הייתה בעיצומה אבל ההכשרות החקלאיות נחשבו מקצוע נדרש ולכן, למרות שהתחילו גיוסים נרחבים, בנו לא נגעו. כשמצבה של אנגליה התדרדר הגיעו גם אלינו קציני הגיוס וחייבו לשלוח נציג מכל גרעין. כיאה לגרעין מתגבש ההחלטה על זהות המועמד התקבלה בהצבעה. עלו טיעונים שונים הנוגעים לנחיצותו של כל אחד מאתנו בחווה ומכיוון שראו בי ציוני אדוק החליטו שאני אצא לגיוס מתוך אמונה שבניגוד לאחרים אני כנראה גם אחזור.

אחרי ה"בחירה" ובדיקות רפואיות פנה אליי נציג הסוכנות ואמר לי שכשאגיע לגיוס עלי לבקש להתגייס לצי הימי. אמרתי לו שאם אני רק רואה ים אני מקבל

בחילה ושזה לא מתאים לי, אבל הוא הסביר לי שכשתקום המדינה יהיו בה הרבה לוחמים וחקלאים אבל ימאים חסר. שזה יהיה שירות עבור המדינה שבדרך. החלטתי שזה מה שאעשה. הגיוס לצי היה קשה כי נחשב יוקרתי ומיועד לאנגלים מיוחסים בלבד או לבנים של אנשי הצי. בנוסף, לפקיד הגיוס הייתה לוגיקה שאם עבדתי בחקלאות אני יודע לנהוג בטרקטור ולכן הגיוני שאדע לנהוג גם בטנק. אבל אני הגעתי עם שליחות ואחרי מאמצים ומכתבים התקבלתי לשירות בצי הימי והוצבתי כאלחוטאי וצפן (מפענח ומקודד של מסרים מוצפנים) באוניה.

כשנגמרה המלחמה חזרתי לגרעין ולבתייה. הקבוצות התחילו לצאת למבצעי העפלה. העליה לארץ הייתה לא חוקית לפי "הספר הלבן" אבל לא התכוונו לתת לזה לעצור אותנו. היו כמה דרכים להגיע לארץ בצורה בלתי לגאלית: העפלה ישירה או באמצעות פרוטקציה והתחזות לאדם אחר בעת הכניסה לארץ. כציונים רצינו להגיע כמעפילים ואכן חברי הגרעין התחילו לעלות בכמה אוניות ("לטרון" "לנגב" ועוד) אבל האוניות נתפסו ע"י הבריטים והן הוחזרו למחנות בקפריסין ורק בשלב מאוחר יותר הגיעו לארץ.

בגלל שהייתי אלחוטאי וצפן בצי הימי, "ההגנה" גייסה אותי ואת בתיה אשת עוד באנגליה ליחידת ה"גדעונים". היחידה הייתה אחראית לקשר האלחוטי עם הישוב וכוחות "ההגנה" בארץ. לכל אוניית מעפילים צירפו שני גדעונאים ע"מ להעביר צפנים ותשדורות בין האוניה לישוב. התנתקנו מהגרעין ועברנו למחנה צבאי בצרפת, שם למדנו מורס עברי. כך למדתי עברית עוד לפני שהגעתי לארץ וגם צרפתית. בסוף קיבלנו בתיה ואני את השיבוץ המיוחל וצורפנו לספינה שנקראה "עליה". הצלחנו לחמוק מתחת לאפם של הבריטים במסווה של אניית דייג טורקית למרות שמטוס סיור איתר אותנו בים והגענו לחוף נהריה בתאריך 16.11.1947. הקברניט שעשה כבר כמה סבבים החליט שזו הפעם האחרונה והעלה את הספינה עד החוף. על החוף חיכו לנו אנשי ההגנה שמיד הבריו את כל המעפילים לישובים שונים. אותי כאלחוטאי הבריטים חיפשו במיוחד ולכן הבריו אותי לנהריה. בשלב הזה נפרדתי שוב מבתייה שהוברחה עם קבוצה קטנה לקיבוץ של אחיה. ואותי העבירו ממסתור למסתור עד יעבור זעם. חייתי

כמו פושע נמלט. באחד המעברים הגו רעיון להחביא אותי במקום שבו לא יחפשו ושלחו אותי להתחבא דווקא בתחנת משטרה בקיבוץ כפר המכבי ליד קריית אתא. זו הייתה תחנה של נוטרים יהודים ויכולתי להסתתר שם למשך כמה ימים עד שהגיע למקום קצין בריטי לביקורת.

בזמן הזה חברי הגרעין שלי כבר התמקמו במחנה עקיבא ליד חדרה להכשרה לקראת העליה לקרקע ובסוף נובמבר (1947) בתיה ואני חברנו אליהם.

במאי 1948, יום לפני שפרצה מלחמת העצמאות, קיבלתי קריאת גיוס למחנה סידנא עלי כדי להצטרף לחיל הים. לא הייתה עדיין מדינה רשמית והגיוס התבצע ע"י "ההגנה" במקרה שלי. ביחד איתי קיבל צו גם ליאון לייטמן ז"ל שהיה טייס. בהמשך הוא נהרג בזמן שביצע גיחת אספקה מעל הנגב.

בגרעין לא אהבו את הרעיון שאני עוזב כי הרגשנו שעוד רגע אנחנו מקימים ישוב ובשביל זה עלינו לארץ אבל הרצון לשרת בער בי והרגשתי שזו שליחות ומשימה גדולה יותר וכך התגייסתי לחיל הים והצטרפתי לישוב רק אחרי שהגרעין כבר התמקם.

מה אני עושה בחיים?

פעמיים בשבוע אני לומד בתל חי אסטרופיזיקה וכל מיני תיאוריות על החלל החיצון. מתי שאני יכול אני מתנדב בספרייה.

חוץ מזה יש לי 3 בנות, 12 נכדים, 26 נינים והבית שלי מלא בתמונות שלהם. אני חש סיפוק רב פשוט לשבת ולהסתכל בתמונות שלהם מכל מיני רגעים בחייהם.

קרובי משפחה בקיבוץ:

שתי בנות שלי, רחל ודליה, גרות בקיבוץ ובת נוספת, יונה, בקבוצת גבע.

הנכדה שלי רוני והנינה שלי גרות בבית מולי. גיא הנכד שלי ומשפחתו גרים בשכונה שלי.

כמה מילים על הקיבוץ:

אני חושב שהקיבוץ טוב. עם שינוי או בלי שינוי זה לא משנה - הוא קיבוץ טוב.
יש פה דור צעיר ורענן שלא חי עם תסביכים כמו שלנו. יש פה אנשים טובים,
חכמים ושמחים. יש עתיד.

משהו שאני רוצה לספר:

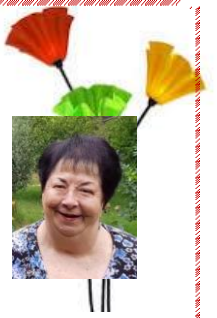
יום אחד הלכתי ברגל לבסיס בחיפה. הדרך עוברת ליד מסילת הרכבת. לפתע
רכבת שהגיעה לכיווני התחילה לצפור. חשבתי שהנהג השתגע כי הייתי מספיק
רחוק מהמסילה. הנהג לא הפסיק לצפור והאט את הרכבת עד שנעצרה לידי.
הנהג פתח את דלת הקטר וירד אלי בחיבוקים. לא זכרתי מיהו ולא הבנתי מה
הוא רוצה. הוא סיפר שהוא היה באוניית המעפילים ושהוא זכר אותי משם בתור
מי שהעלה אותו.

תודה רבה מאיר, נעים להכיר !

קישור לראיון עם מאיר ביוטיוב

<https://www.youtube.com/watch?v=GNZ4988fCOw>

משולחן העורכת / שושנה שרקי

בין קודש לחול / אמיר דדון

בין קודש לחול אני חי
 עם האמת שמשתוללת בי
 עם אלף הרגלים
 עם כל צלקת שעל פניי
 אני יוצא שוב לפזר את המילים
 בין המציאות לשיגעון הכול חוזר אליי
 שם במקום ממנו באתי אין שלום
 והמסע הזה כבד וקצת גדול עליי
 אני צריך לגדול מזה ודי
 לגדול מזה ודי

בין קודש לחול אני חי
 בין האמת שמשתוללת בי
 עם אלף הרגלים
 עם כל הפחד שעל כתפיי
 אני יוצא שוב לפזר את המילים
 בין המציאות לשיגעון הכול חוזר אליי
 שם במקום ממנו באתי אין שלום
 והמסע הזה כבד וקצת גדול עליי
 אני צריך לגדול מזה ודי לגדול מזה ודי

